

Véletlen-e, hogy ezzel a költeménnyel kezdődik az olasz költészet, és hogy éppen ennek az umbriai tájnak az ölen kelt szárnyra, amelyben az ős-latinság bölcsője is ringott? Aligha. Vannak vidékei a világnak, ahol az élet születik, vagy újjászületik. A háborúdúlta Itália földjén ez a hang az első, amely keresztény misztikát a koraközépkor barbár hadainak nyomán rombadőlt és eltemetődött latin világ pogány panteizmusával elvegyítve: a nép egyszerű, világos és tisztá képletű nyelvére fordítja...

Sokáig elüldögéltem a kis kertben, a sandamianói kolostor kertjében, s elmélkedésemben akkor sejdítettem meg először — tizenöt éve már ennek —, hogy minden forradalom kezdete — mert Szent Ferenc forradalmár volt, aki szembeszegült a korával a maga módján —: az egyéni megigazulás.

Estefelé fölkerelkedtem és megkerestem fiatal olasz barátomat. Egy kiskocsmában leltem rá. Ott aludt, üres pohara mellett, az asztalra borult: nagy haja, mint virággjával lefelé fordított napraforgó, szétterült álomba pihent keskeny arca körül. A söntés mögött, a sarokban, a korcsmáros aludt, nagy hasa, mint valami behemót újítató, vastag ajkára csordult nyálból íűtt ökörnyal-szálakat. A söntésen csak a fekete kandúr ébredt fel, amikor a gyöngyökből szőtt függönyajtón beléptem, hosszú farkavége begörbült, amint felpüpozott háttal kinyújtózkodott, olyan volt, mint egy antik őszállat, akit az umbriai pogány istenek felejtettek itt. És mégsem volt félelmetes, hiszen Szent Ferenc, aki amellet, hogy az Egyház szentje, ennek a vidéknek Génusza is: minden állatot megszelidített errefelé, intő például az embereknek, akiket sokkal nehezebb volt. Erről a csodáról már jókor figyelmeztette a magyarokat az a névtelen magyar barát, aki a legrégebb nyelvemlékeink egyikében többek között reánk hagyta „Az fordolt farkasról” szóló históriát, vagyis a gubbiói vad farkas megterítésének történetét. Ez a farkas, Szent Ferenc jóvoltából, elkerülte a népitéletet, amelyet a középkorban a veszedelmes állatokkal szemben is alkalmaztak, és mint civilizált, gubbiói polgár halt meg. A Földgömb-utcában nemrég kerültek elő tiszteletreméltó csontjai.

TAVASZI HALÁL

Tavasz csicsereg kinn... A messzi égen
illanó felhőnyájak siklanak,
napfény remeg... Megejtő pillanat:
amint szellő indul a messzeségben.

Amíg merengve, eltűnődve nézem,
hajamra lágyan sugaraz a nap,
s a vérpezsdítő sugarak alatt
nekilódulva kacag szívverésem.

Ez az tán, az utolsó pillanat,
a várt tavasz halálos érkezése,
amikor meghalnak a sugarak,

s bennem is meghal itt a fák alatt
valami, tán szívem legszebb meséje,
s letört utamra szirmok hullanak.

Agoston Julián